

1894

Մինչև Բարձրագույն դպրոցի կայարանը ընթացիկ ընթերցանության շատ արթուն է մնալիս տեղ տեղ ճանապարհի վրայ բարձրացող լեռների զարմանալի կազմակերպչությունը հիմնականում պատահաբաժնի մեջ Բարձրագույնից սկսած ընթերցանող կենդանու թիվն է ստանում արդեն Թարազայից ստացած հենք բարձրանալ գլուխը Իրինիան տեսարանը կատարյալ զգույշ ընթերցանելի փոշին վերջացաւ և մեր ուղեկից վաճառահաններին երկարաւ, որ ինտելեկտուալ էին երեւում, սկսեցին հայելին երեքի հընչեցնել և աւելի ուրիշ տրամադրութիւն ցնց տալ։ Բնութիւնն ազդեցութեամբ մեծեւ բերած այդ տրամադրութեան ընդերջին նորա սիրտ տաւն լրացն հետաքրքրութիւնը յաջեցնում։ Նարցիսի ու վերջ մտաւ եղած այցեւորանմանք մէկ քան։

Ժամանակից յետոյ արդէն վազարւա-
պատ էի. սուրբ Էջմիածնի կաթողիկէ
սրբոց Գայիանէի, Հռիփսիմի եւ Շողոպե-
թի վանքերն երեւալն. ամբողջ եկե-
ղեցական պատմութիւնը ներկայաց-
աչքիս առաջ. Խորասի, Անակ, սուրբ
Քրիշտօր Լուսաւորիչ, Տրդատ, սուրբ Կու-
սման, քրիստոնէական հաստատակամու-
թիւն, շրջապարս, հայաձանգ, բարոյս-
կան յաղթութիւն եւ այլ անձինք ու դա-
շտապարսիք կենդանի կերպով նշարեալ
գրիտառնիկ գիտակցութեանս մէջ. Սուր-
Էջմիածին, որոյսիս սրբապան Նշանակա-
լի եկեղ. այս փնալ բուրբ միջոցառ-
ւոյն յայտարար համար. սուրբ Էջմիածնի
տառնակի դարերի ընթացքում հայտնեալ
կրօնական կերպունքն է եղել, է այժմ եւ
կը լինի. որ Շմարիտ հայն չի բազմաց-
տեսնել իւր ազգի թանկագին սրբութեան
այս կենտրոնը. որ Շմարիտ սիրտ
չի գտել, երբ անկախող լուրեր է լսել
սուրբ Էջմիածնից, որ ինքնաճանաչ հայ
չի աշտակցել եւ հրճուել երբ տեսել
իւր եւ իւր համայն եղբայրների անձնա-
թանկագին սրբութեան այս կենտրոնը
տեղին սուրբ դրօնութեան մէջ. Միթէ՛
նա արտօն եւ զգացմունքով ձեռն է ող

Միւս օրն կր բազէ՝ առաւօտեան շատ
աղայն յերկայ գտնաուել՝ սուր պատարագ
գիր . . ճարտասոյ իշուան գահեւոր մը
նկով վաթիւն հողաւն պարտավոր պատա
նախապատիւք, այնուհետ անցայ վաճա
րակք։ Մտաւոր ուշադիւի դիմացը կանգ
նած է սուրբ տաճարէ շէնքը, աջ թիւ
դրայ վեհաբանն ու սեղանատունը, խ
մար թեւէ ժայ պատշաճ կամարակա
մուտք ունեցող սենեակներն . . բակում է
գտն շինուի նաեղ տարաբնի պատերը սպի
տակ գոյնով են ներկուած։ Առաջինն ու
գամ հարկաւ բոլոր ուշադրութիւն կեն
տնոցի մեր նախնեցի դարաւոր սրբո
թեան, մայր տաճարի շինութեան օր
սիրտս ցաւեց այդ տեսարանից, ամբի
թայթ ամօթ մեզ . այլուհիւ դրաւ թեւ
մէջ պէտք է լինի պատիւարը ժողովրդ
պարծաթը, սրբութիւնն ու զոյտիւթե
շինարարք . մեք ենք պարծեւում ու
հրօսաբարութեան, եկեղեցաբարութեան
և կրօնային աստգոյնելով ու հրօսա
բարութեան օտարներու առաջ . ո՛րք է
ինքնազոհութեան զգացմունքն ու ա
ծանալեք թիւիւր չորս-հինգ միլիոն ժող
ովրդի հաշւ կենդանի կանգնած է առեւտ
րապետի կապիտալում, քարեր փոփոխ
ուած, գրքի թերթեր յարկ ներկում, նե
յութ տւ հիւստիանէ քանդակագործն թեւ
խառնաբարած և սպիտակած, կողքի զո
ւներ փորք . . . Զորս-հինգ միլիոն ժո
ղովրդի կրօնական պաթի միլիոն աթի
ոի բնակավայրն՝ առեւտր. ամենահասա
րակ շինութիւն, որի օտմ մեր թիւմակ
առաջնորդներն անկող շէնքը պատան
կարող են համարուել։ Այն է մեր ժող
ովրդի հաշուած բարեգործութիւնը։ Ա
կայն թիւրեմէ այս տնտիւր մտքերը, պ
տարաբոյ ժամանակն է։ Սուրբ Խիման

կելից դեռ եւս ութ որ տաւ տարբեր իջ
միանելի տաճարը լինէ էր ուխտաւորե-
րով: ներկայ եղողները մէջ աչքը էին
ընկնում Թխիլիկից եկած փոքրոտ հիններն
ուսուցիչներն ու այլ բնականիները: Ո
շահկաւոր էր է տարբեր իջմանն տաճար
կատարողից: եկեղեցականին տեսնել
պէտք է շուտ եկեղեցին ներս մտնէ
մտնելց ասով կանգնէ, ապա թէ ոչ չ
կարող տեսնել էր ի՞նչ է կատարողն
ար. բերմ վրայ, փասն զի ար. իման տեղ
տաճարին շինութիւնն որ ուղղակի տաճա-
րի մէջ տեղն է կատարուած և հաստ
սիւների տաճը շինում երկու հայրապետ
տաճան խաղաղեցեղն բաժանարար են ե-
րեւմ համարն թէ չէ երեւում: Բազմ
գլխաւոր բերմ մասին է, որովհետեւ մի-
եկու ընկնող գտանուում են միմե-
րի մասը իման տեղն և մաս կողմում
Տաճարի սիւնակամարներն կարող են
գեղեցիկ հաշակով, սակայն ասիստ ու
մեծ մասամբ արդէն փաշայեղ եւ փշտակ-
ներ: Տաճարի գլխաւոր մուտքի վրայ կա-
ռուցած անգագակատուրը գեղեցիկ հար-
տարապետական կերտում և է ուն
հայկական հաշակով կառուցած քանդակ-
կազմութիւն: եթէ տնորդ
եւթի ճաղովով լինի շինում, անկեղ
եւրոպացի այցելուի հրճուածը կը պատ-
ճառէր իւր գեղեցիկութեան և ճարտ-
րապետական արուեստով: Տաճարից դուր
գալով և վեհաւարակ առաջից ու սեղան
տան մուտքն անցնելով՝ մտնե-
լազարապետի քաղի, որ նման է մի քաղ-
փանտարայի: Ընդարձակ քաղի շուրջը շին-
ուած ան են երկարաբանի տներ: քանի հին
բերկն ու ուխտաւորներ ճամբար մակն
շինում և փոքր արագափն միջով ետու-
նիլի նման մի քան, որ մտնող չէր: Դ-
գարապետայի դուրս գալով անցանք գե-
ներսն Եւ: երթականիշխտական կաթնովիլ
շինել տուած լինէ, որ շատ լաւ տապա-
լուրէրէն թողող մեղ վրայ: Դա իմպա-
մեծ, մաքուր և փառաւոր արագան է տ

Պատմական Աշտարակը, ներսն է
ծնեղալայրն, հեռուից արդեն գեղեցիկ
տեսարան է ներկայացնում իւր բազմա-
նակ գեղեցիկ պլզիկներով. քարքար-
ճանապարհը լցում էր քաղցրերի քոչ-
(1) Սուրբ Պայռնէի բակումն է թա-
ռած նաեւ. հանգուցեալ Ստեփ. Պալ-
սանեանը:

Աշտարակ գիւղում գիւեհերով՝ միւս հեր առաւ տեսեան ձիով ուղեւորութեան զգալի Մոզմու գաւառը։ Մոզմուի յայտն ուխտատեղիէ է ամբողջ Հրէական գիւղերէ համար։ Հարաժի՛ օրը՝ նորա տօնի օրն է՝ աւտար արդէն այստեղանկն ուխտաւ օրն է քա՛նքա՛նք քա՛նքա՛նք քա՛նքա՛նք էին եկել մեր ուխտաւ տեղիները մի տեսակի անսովորձաւանցեղէն եւ, որ խաբէր է գտել ժողովարար մի արտադրում քոյր իրեցիկներին տեսնելի լըւ։ Վանաստի՛ վարդապետը՝ զրգուտ ան իր քանգին ինք երկրպագին սենեակներէ շինութեամբ, իսկ քանգի մէջ կար մէկ ուրիշ տար իշխմանից ուղարկում քա՛նքա՛նք զապաւն։ Գաւառը՝ չբնակաւորում էր քա՛նքա՛նք ին արձանագրութիւններով։ Այստեղ ինք ուղեւորուեցին՝ զի պիտ Յովնանի գաւառի և Նախորդ Տօնիկան քա՛նքա՛նք ինք զգալիցն այս քանգի շինութեան ճարտարապետութեանը։ Գաւառի և քա՛նքա՛նք ինք ինքնին քանդակագործութիւնն այժմու նոյնը և գեղեցիկ է, որ պատիւ կարող լերել ժժժ զարու նոյն իսկ Նախորդ քանդակագործներին։ Այժմու՝ որ տանք իրաւորման գրութեան մէջ է, քանգ քանգ քանգ շուրի, այլ զիսկ քանանի նապօրը Յովնանու գաւառից քա՛նքա՛նք ճա՛նապարհներէ միջով ու զարուեցին՝ զի պիտ Սաղմոսապետը (տաւր Սիօն)։ Գիւ իրքարանի և եւ միայն մի քանի տար հայեր կան քանգը յամենում և մի խաբէրական պատկազանի հողացողութեան և համեմատով Յովնանու գաւառի և համեմատ ինքնին։ Դէպի Սաղմոսապետ տանող ճա՛նապարհը՝ անցնում էր մի սեղեղայի՛ ձորի միջով, ուր երեւում էին բազմաթիւ գետնավոր պարեր։ Ուղեկից պատարկաց տակով այդ պարերից մէկի մէջ փորուել է մի ամբողջ եկեղեցի։ Մոզմուի պատուէ ժող ճա՛նապարհը և վերադարձանք Այլ ինքնին քանգից, զի պիտ երեւան տանող ինքնին։ ճա՛նապարհին պատուէմ էր քա՛նքա՛նք ինք ինքնին իշխմանից զնապօր ուխտաւ ինքնին քանգի ինքնին։ Փորձեցինք երբեք ինքնին քանգի ինքնին, երբ համար է Աշտարակ։

(Աշտարակ)

ԱՄԵՐԻԿԱ ԾՄԱՐՈՒՄՏՆ. — Հետաք-
ջբաւոր ճամբորդութիւն Ազգայնոց երեսու-
ծոցովք արեւելաեան աղաւաղ եւ պերճա-
րօտ առեւտրեան ժմայաբազ. ձ. ձյն
Պրայիթ Ի Կալիֆորնիա եւ Ի Վաշինգտն գ-
աւառս, առաջին աղաւաղ Մատանգ դ-
աւաթի կէտքին, եւ այլեւոր թիւնն յիշե-
ծին. — Հէ՛նրիք ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ.
Հա՛նր. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ. ձ.
Պապատիւեան ընտիր տաղաբարութիւն
Կեդրոնաեղի. Զարդարեան Կրտսեան

կ/յեօմ, մարդատեաց եղած եմ ես .
կարծես որ զգուած եմ ընկերութենէն , ո՛

—lljn:

— Կայ աշխատեմ կրն մը:

մը զգացած էր անոր վրայ. երբեք

—կը գուշակեմ միտքդ և նոյնպէս

(G = 1.2 - 1.5)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

መጠቀሚያ ይህ የጥያቄ ሰነድ ለጥያቄው ለመቀበል የሚያስፈልግ የሆኑትን ሰነዶች ያሳያል፡፡

—Անցյալի որ ծանուցինք թե վե՛ր
15,000 անգլ. ոսկւոյ արժողո՞ւ
ւած բաժնիւթով զնա՞ծ է Պարս
աստանի ժախտող լինելուն թե՛նք
անգլ. գրաւադ լիա՞յ կազմուած է
լինելու թիւին Պարսաստանի ժ
ախտող վաճառականութեան մե՛ն
քէ պիտի ունենայ, Դրամադրու
150,000 անգլ. ոսկի, բաժնու
740 սովորական բաժնիւթով զնե՞ր
101400 անգլ. ոսկւոյ, և 2,600
ն հիմնադրանք բաժնիւթու, Նա
մէկ աւելոյ, Արեւելեան մե՛ն
հաշւէ Նիւրբարկցու թիւնը, (ան
կան սեղանաւ որակեալ մարմին իր
պէս վաճառէ զայս մե՛նաշնորհ, իր
պահէ սովորական բաժնիւթե՛ր
80 հատն և հիմնադրանք բաժնիւ
թովորդը, Կը ուշակուի թե՛ ք
տոսի իրաւ այս գործը շահաւոր
էր

Բարութիւնք Սըր Տոնալտ Մաքնեզի Ս
տաի և Կ. Պոլսոյ անգլ. դեսպանա
ն. քարաւդար Սըր Արթուր Հարեւ
գաւտօն յանձնեցին Զարեհիչին ընկե

1991 Rb. 1010

այս քերքը զուսակացոյց ծառանդ Պետրով, որոջ
տնօրէնական մասամբ ըլլալուն առթիւ յիշատել
արեւք բաժնիրն ինչ բաժնիր կը վաճառուին։
Տիրեալ վաճառմանը թաւաճարմէս վաճիւս
Ինչ որ ինչոցի տէջ պիտի լրանան։

18 Հոկտ. 90

— —

Գործող, Արտաքին գործոց

յաակապէս շինուած եր
ուեստ հրացանները մաս

467
աւած են

